

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Versijnt maandelijks - Jaargang 78 - No. 1 januari 1976

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

Wij vragen Uw aandacht voor de volgende **BIJENBOEKEN**

HET GROTE BIJENBOEK, derde druk, geschreven door onze oud-alg. secretaris R. P. Groenveld. Voorintekenprijs tot 31 januari a.s. f 25,— niet franco. Na 31 januari f 27,50 afgehaald Bijenhuis.

BIJEN HOUDEN door dr. Thijs, Vriens, bekend bioloog met 24 kleurenfoto's van imker Henny v.d. IJsel. Plm. 100 blz. Bijzonder geschikt voor hen die belangstelling hebben voor de bijen. Prijs f 16,50 afgehaald.

HOE BIJEN LEVEN, een boekje speciaal voor de jeugd van 6-12 jaar door de heer M. de Jongh. Bijzonder aanbevolen. Prijs f 7,50 af Bijenhuis.

Onze voorraad Imkersartikelen, kasten en onderdelen is volledig aangevuld en derhalve is alles uit voorraad te leveren.

Door in afdelingsverband of met enige imkers samen te bestellen bespaart U aanmerkelijk op de vrachtkosten en kunt U in aanmerking komen voor kortingen.

Het Bijenhuis is op de zaterdagen geopend van 27 jan. – 7 en 21 febr.

VERDERE VERKOOPADRESSEN

Tegen een geringe prijsverhoging (bijdrage in de vrachtkosten) zijn onze artikelen ook verkrijgbaar bij de afdelingsdepôts:

Boerenbond Neerbosch-Hees, St. Agnietenweg 63, Nijmegen.

Afd. Bunnik/Houten, B. Th. Barten, Koningslaan 23, Bunnik, telefoon 03405 - 17 42.

S. G. v. d. Esschert, Spreeuwenweg 45, Apeldoorn, telefoon 055 - 23 67 79.

Afd. Velsen en omstreken, H. S. Homburg, Velsersduinweg 165, IJmuiden. Telefoon 02550 - 2 15 30.

Depôt Achterhoek, B. Mijerman, Dwarsdijk 6, Halle.

BIJENHUIS-WAGENINGEN

GRINTWEG 273

Algemene Bank Nederland-Wageningen
rekening nr. 53.90.42.900

Postgiro 823276

(Bijenhuis)

Telefoon 08370 - 1 28 63

BIJ ONZE OMSLAGFOTO

Petrus de Crescentiis leefde van 1230 tot 1310. Hij schreef in Bologna een boek over landbouw dat ettelijke malen is herdrukt en waarin ook de bijenhouderij werd behandeld. Er zijn uitgaven in verschillende talen van bekend en alleen al in het Duits is het 33-maal herdrukt. De schrijver heeft vlijtig als een bij alles verzameld wat hij in andere werken tegenkwam. Zelf was hij geen imker. De afgebeelde houtsnede is uit een herdruk uit 1510. Hij zegt van de korven „Deze moeten van brede latten gemaakt worden, die overkruis worden vastgenageld.”

Bij de aanvang van het nieuwe jaar wensen Hoofdbestuur, Redacteur en leden van de Redactiecommissie U, met allen die U lief en dierbaar zijn, een voorspoedige 1976. De Redactie stelt er prijs op een bijzonder woord van hartelijke dank te richten tot allen die, op welke wijze ook, aan samenstelling en inhoud van ons blad hebben medegewerkt.

Dat de vereniging moge groeien en bloeien in saamhorigheid en eensgezindheid en een flinke honingooft uw beloning moge zijn.

OFFICIELE MEDEDELINGEN

Contributie verspreide leden.

Willen de verspreide leden hun contributie voor 1976 zijnde f 27,50 voor 31 jan. a.s. overmaken op postgiro 823276 van het Bijenhuis?

Zij die f 25,— hebben overgemaakt worden dan ook vriendelijk verzocht alsnog f 2,50 over te maken.

AKTIVITEITENGIDS 1975-78

Alle afdelingssecretarissen hebben inmiddels een GRATIS ex. van onze eerste activiteiten-gids ontvangen. Meerdere ex. worden à f 2,50 inclusief porto op aanvraag toegezonden.

VELE AFDELINGEN BETAALDEN AL

Na onze opgave in het vorige nummer kwamen de ledenlijst en contributie van de volgende afdelingen tot 12 december j.l. binnen:

Wieringerwaard, Anna Palowna, Steenderen, Oosterhesselen, Borne, Hellendoorn, De Wijk, Buinen, Haaksbergen, Bergen op Zoom, Stads-kanaal, Musselkanaal, Warnsveld, Nieuwe-schans, Heerlen, Wolvega, Oranjewoud, Baarn, Eerbeek.

DE JAARSTUKKEN

Door wijzigingen in ons administratieve systeem en het feit dat wij dit nummer in verband met de feestdagen tweede helft december tijdig bij de drukker moesten hebben waren de Jaarstukken nog niet gereed. U treft deze dus aan in het komende februari-nummer.

VRIEND VAN AMBROSIUSHOEVE ???

Nog niet?

Maar U wilt wel ???

Laat dit dan blijken door storting van minimaal f 20,— per lid op rekening van

VRIENDEN VAN AMBROSIUSHOEVE

bij de Rabobank te Rijsbergen op rekening 14.53.12.216.

Postrekening van de bank 108.21.89.

ADRESSEN HOOFDBESTUUR ETC.

Voorzitter: Mr. L. R. J. Ridder van Rappard, Arkelsedijk 60, Gorinchem, tel. 01830 - 2 28 25

Secretaris: G. v. d. Weert, Bijenhuis, Grintweg 273, Wageningen, tel. 08370 - 1 28 63.

Hoofd Afd. Handel en Alg. Bedrijfsleider: J. A. Krabbenborg, Bijenhuis, Grintweg 273, Wageningen, tel. 08370 - 1 28 63.

Friesland: R. v. d. Hul, Bieruma Oostingweg 2, Oranjewoud, tel. 05130 - 3 64 49.

Groningen: R. H. Geskes, Albert Schweitzerplantsoen 13, Roden, tel. 05908 - 1 96 99.

Drente: J. A. van Ee, Sparrenlaan 15, Assen, tel. 05920 - 1 28 11.

Overijssel Oost: W. Assink, Weth. Elhorststraat 16, Enschede, tel. 053 - 32 34 42.

Overijssel West: H. A. Habers, Hasselerweg 3, Ommen, tel. 05237 - 273.

Graafschap en Lymers: B. Meijerman, Dwarsdijk 6, Halle.

Veluwe: H. G. Maagendans, Passavantlaan 14, Arnhem, tel. 085 - 42 67 80.

Betuwe: B. Th. Kinkelaar, Thijmstraat 31, Nijmegen, tel. 080 - 55 26 25.

Utrecht: C. Pater Jzn. Achterdijk 22, Bunnik, tel. 03405 - 13 05.

Noord Holland: Drs. P. C. Muntjewerf, Nekkerweg 66B, Midden-Beemster, tel. 05750 - 1 59 85.

Zuid Holland: M. W. v. d. Meulen, Februariplantsoen 2, Sliedrecht, tel. 01840 - 27 97.

Zeeland: J. Fluyt, Domusstraat 23, Zierikzee, tel. 01110 - 35 15 of 33 16.

Noord Brabant: P. J. A. v. d. Looij, Lieshoutse Dijk 34, St. Oedenrode, tel. 04138 - 41 92.

Limburg: P. H. Ramakers, Kaldebornweg 92, Heerlen, tel. 045 - 41 62 75.

Accountant: W. H. van Mourik, Hollemaarse Dijk 7, Zwartewaal, (post Brielle 3310) tel. 01887 - 16 83.

Adviseur: Ir. J. J. Pettinga, Tilburgseweg 32, Hilvarenbeek, tel. 013 - 42 58 88.

Ereleden: R. P. Groenveld, G. J. A. Meijer, Ir. J. F. A. M. Mommers, Prud. de Bruyne, Tj. Stienstra, A. Vink.

Dagelijks Bestuur : Mr. L. R. J. Ridder van Rappard, H. G. Maagendans, C. Pater Jzn.

Commissie afd. Handel : B. Th. Kinkelaar, C. Pater Jzn., Drs. P. C. Muntjewerf.

Koninginneteeltcommissie : J. v. Aarst, N. v. Daalen, R. H. Geskes, Ir. J. de Ruitter.

Juridische Commissie : Mr. L. R. J. Ridder van Rappard en H. G. Maagendans.

Commissie van Redactie : W. Assink en H. G. Maagendans.

Commissie voor de Bibliotheek : H. G. Maagendans en G. v. d. Weert.

Commissie Onderwijs Bijenteelt : R. H. Geskes, C. Pater Jzn., H. v. Gool (adviseur).

Commissie Nationale Honingtentoonstelling : W. Assink, R. H. Geskes en C. Pater Jzn.

In de onderstaande organisaties en commissies hebben voor onze vereniging de daarbij genoemde leden zitting.

Het Landbouwschap afd. Bijenteelt: de Stichting Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij in Nederland; de Stichting Ambrosiushoeve : Mr. L. R. J. Ridder van Rappard (plv. B. Th. Kinkelaar), W. Assink (plv. R. H. Geskes), H. G. Maagendans (plv. M. W. v. d. Meulen), J. Fluyt (plv. H. A. Habers), C. Pater Jzn. (adviseur).

Bestrijdingsmiddelencommissie van het Landbouwschap : H. G. Maagendans.

Bestrijdingsmiddelencommissie van de afd. Bijenteelt van het Lbs. : H. G. Maagendans, R. v. d. Hul, G. v. d. Weert.

Contactcommissie Tuinbouw-Bijenteelt van het Lbs. : C. Pater Jzn. G. v. d. Weert.

Commissie Honingbesluit van de afd. Bijenteelt van het Lbs. : H. G. Maagendans, G. v. d. Weert.

Komkommercommissie van de afd. Bijenteelt van het Lbs. : R. H. Geskes, H. G. Maagendans, W. H. v. Mourik, C. Pater Jzn., G. v. d. Weert.

Landbouwmanifestatie Flevohof : In de werkkommissie van de Stichting Bedrijfsraad heeft zitting voor onze vereniging H. G. Maagendans.

Adviescommissie T.N.O. : H. G. Maagendans, G. v. d. Weert.

Van de Redactie

In de A.D.I.Z. van mei 1975 lezen wij een uitspraak, overgenomen uit een finse krant, die deze tekst dagelijks opneemt. „Als U een drukfout ontdekt, gelieve U te bedenken dat deze met opzet is gemaakt. Onze krant geeft voor elk wat wils en er zijn altijd mensen die naar fouten zoeken.”

Wij zouden deze uitspraak wel tot de onze willen maken, ware het niet dat wij ons uiterste best doen om druk- en andere fouten zoveel mogelijk te vermijden. Mocht er, meestal door oorzaken waar de redactie geen rechtstreekse invloed op kan uitoefenen, toch iets mis gaan of vertraging ontstaan, dan roepen wij hiervoor bij voorbaat uw clementie in.

VERSLAG CONGRES GRENOBLE

1. Het 25e Apimondia congres te Grenoble

Dit 2-jaarlijkse congres van de wereldorganisatie van bijenhouders is weer achter de rug. Meer dan 1500 personen uit meer dan 50 landen waren van 8 tot en met 14 september 1975 verenigd in het congresgebouw in Grenoble. Deelnemers uit Frankrijk zelf waren in de meerderheid, uiteraard. Ook West- en Zuid-Europa waren sterk vertegenwoordigd. Velen waren van verre of zeer ver gekomen: Noord- en Zuid-Amerika (door het voorlaatste congres in Buenos Aires?), Australië, Japan, Noord-Afrika. Bezoekers uit Oosteuropese landen tobben met valuta-problemen (m.u.v. Roemenië?). Opvallend sterk was Finland aanwezig: 3 groepen, waarvan één de gehele reis per bus had gemaakt. De z.g. ontwikkelingslanden waren, te oordelen naar de huidskleur van de deelnemers, zwak vertegenwoordigd: De (beroeps)bijenteelt in de tropen moet nog geheel van de grond komen (m.u.v. Midden-Amerika).

Over de openings- en sluitingsbijeenkomsten wil ik

niet uitweiden. Een groot aantal sprekers, die allen op hun manier iets naar voren brengen en zorgen voor veel afwisseling.

De heer Schwind-Escalante uit Argentinië droeg het congres-voorzitterschap over aan de bekende Fransman Raymond Borneck; de Australiërs maakten bewust en gedegen propaganda voor hun land als volgende congresland (1977) en zagen hun moeite beloofd. Ook de Finnen vertrokken niet met lege handen: een morele steun (statutair niet mogelijk) voor een congres in 1979 in Helsinki.

2. Congresorganisatie

Door de huisvesting in een congresgebouw, annex beurscentrum, was er voldoende ruimte voor alle activiteiten, maar er haperde ook veel door de „nieuwheid” van deze organisatie.

Een zeer groot gemis was het ontbreken van een echt sociaal centrum, waar men elkaar tussen de bedrijven door kon ontmoeten en 's avonds gezellig-

heid kon vinden. Voor het personeel van de zelfbedieningsbuffetten echter niets dan lof, die hebben zich uitgesloofd; logisch dat men dan om 19 uur wel wil sluiten.

Briefenvakken (ook een middel tot contact) waren wel beloofd, maar niet aanwezig. Wijzigingen in het programma werden onvoldoende duidelijk bekend gemaakt; niet ieder liep door naar de grote wandborden, maar lette wel op de kleine bij de ingang en bij de trappen.

Dagexcursies in de omgeving werden afgelast voor de sluitingstermijn verstreken was, terwijl de vraag groot was. Ook van touren door de stad kwam weinig of niets terecht.

Normaal is één van de pluspunten van een groot congres het leggen van persoonlijke contacten; daar kwam weinig van terecht.

Van de Franse (beroeps)bijenteelt hebben we, m.u.v. de handelstentoonstelling, bijna niets gezien. In de wandelgangen was een goede fototentoonstelling opgesteld; maar die is gericht op leken en normaal opgesteld in bezoekerscentra van nationale parken. Er waren zeker ook goede kanten aan de organisatie. Lof voor de tolken uit Roemenië; maar vaktal tijdens discussies is zeer moeilijk voor de vuist weg te vertalen. De plenaire zittingen verliepen volgens schema; ook de projectie in de grote zaal kwam goed tot zijn recht.

Lof ook voor het wetenschappelijk secretariaat achter de schermen o.l.v. Dr. J. Louveaux. Met behulp van de Roemeense organisatie waren alle uittreksels van de inleidingen in 5 talen in de programmaboeken opgenomen.

3. De (handels)tentoonstelling

Eén van de beste onderdelen van dit congres. Ondergebracht in een grote jaarbeurshal, waren de stands goed opgebouwd langs ruime wandelwegen. Het is jammer, dat wij in ons land weinig kansen hebben zo iets vaker te zien. Terecht was deze tentoonstelling ook voor niet-congresleden (tegen betaling) toegankelijk.

Het ging natuurlijk om bijenkasten, gereedschappen en verpakking van honing. Opvallend was echter het grote aantal honingslingers en berokers. Beide worden blijkbaar in Frankrijk goed verkocht. Enkele Franse firma's werkten samen met Duitse, Engelse of Amerikaanse collega's, waardoor men zich nog internationaal kon oriënteren. Op standruimte behoefde niet gekeken te worden, alles was goed te zien en er werd goed en veel uitleg gegeven. Bijzondere inzendingen waren er o.a. van de officiële onderzoekinstellingen van het Franse Ministerie van Landbouw, verenigd in de I.N.R.A. (Instituut nationale des recherches agricoles), de uitgevers van bijenteeltboeken en -maandbladen (o.a. de Gazette Apicole met historische boeken en brieven), van aparte organisaties voor onderwijs, voorlichting en bestrijding van bijenziekten (de F.N.O.S.A.D.; het wemelt in Frankrijk van afkortingen zonder verklaring). Enkele landen waren ook vertegenwoordigd. De kroon spande de stand uit Hongarije, een zeer artistiek staaltje van standbouw.

Finland, Spanje en Turkije moesten samen een ruimte delen, omdat ze geen bouwmaterialen konden meebrengen. Maar de belangstelling voor de daar getoonde dia's, produkten en gereedschappen was groot.

Nieuwigheden trokken natuurlijk veel publiek. Een ontzegelmachine uit Nieuw-Zeeland, helaas niet aan één stuk opgesteld; een soort klem-steekwagen om

kasten te vervoeren en op te hijsen op een vrachtauto en nog vele zaken. Gewone en minder gewone produkten van de bijen koninginneegelei, stuifmeel, cosmetica met bijenprodukten, een grote variatie.

4. De avondprogramma's

De congresorganisatie had voor vier van de zes avonden „iets" georganiseerd. De eerste ontvangst was in het Musée Dauphinois (zo iets als ons Bonnefontenmuseum in Maastricht, maar veel groter!). De entourage was prachtig, de verzorging echter wat karig. Wie gerekend had op vele lekkere hapjes, kwam bedrogen uit.

Voor de tweede avond had men een tiental (!) goochelaars gekontrakteerd. Stuk voor stuk vakkundige artiesten, maar herhalingen zijn bij dit aantal natuurlijk niet uitgesloten! Door fouten in de belichting kon men soms „het geheim van de smid" ontdekken! Na de pauze moesten vele bezoekers vertrekken i.v.m. het vroege begin van de excursie de volgende dag.

Het bal in het sportpaleis werd een succes. Het koud buffet was geweldig (en voldoende!) en de dranken veelsoortig. Toen enkele deelnemers begonnen met een groepsdans, sloot iedereen zich aan en kwam de feeststemming los. Velen zorgden toen zelf voor een bijdrage aan het programma, tot en met een pater Capucijn.

Het slotdiner was vervangen door een champagneavond, maar ook hier liep de organisatie uit de hand.

De Nederlandse groep is Mevrouw en Ridder van Rappard nog dankbaar voor de uitnodiging voor een diner in eigen kring op de vrijdagavond. Dat zo iets leidde tot enkele tegenprestaties tijdens en na het congres is mede een bewijs voor deze goed geslaagde avond.

5. De algemene excursie op woensdag

Traditiegetrouw vond ook halverwege het congres de „grote" excursie plaats. Voorzien van een uitgebreid lunchpakket, probeerde iedere deelnemer een bus met een voor hem passende tolk binnen te komen. Door de onoverzichtelijke en niet geleide organisatie was dat niet gemakkelijk. Een prettige bijkomstigheid was wel, dat daardoor de gehele Nederlandse groep, de heer en mevrouw van Rappard uitgezonderd, bij elkaar kwam in één bus. Hier zou Engels worden gesproken. Isabelle, onze vriendelijke „hostess", had gelukkig de steun van haar man als kaartlezer en van Josette Kefuss als tolk.

De bestemming was een grote verrassing, maar het weer was prachtig; de bus niet al te vol en we hadden onze eigen muzikant uit Frankfurt aan boord. Ons reisdoel bleek te zijn de Vercors, een prachtig berggebied ten zuidwesten van Grenoble. Deze naam is een begrip in de geschiedenis van het verzet in Frankrijk. We reden dan ook langs een aantal monumenten en intact gelaten plaatsen, die de herinnering aan de slachtoffers levendig hielden. Dank zij de uitstekende chauffeur, het bijhouden van het tijdschema, de op tijd ingelaste pauzes, de discipline van de inzittenden, het mooie weer en de „eigen" muziek had onze groep een zeer geslaagde dag. Maar dat konden helaas niet alle andere congresgangers bevestigen: bij vele groepen ontbrak een reisleader of zelfs de instructies voor de chauffeur.

We reden over verscheidene passen, door nauwe kloven en vanaf meerdere, soms sterke hellingen, kregen we veel te zien van het grazige, bosrijke landschap.

De middagpauze werd gecombineerd met een bezoek aan de coöperatieve wijnkelder te Die. Hier wordt een mousserende wijn, de „Clairette de Die” gefabriceerd. Een vergelijking met champagne ligt voor de hand, maar alle merknamen (ook voor een herkomst) zijn zwaar beschermd.

Niet ver van Die bezochten we 's middags een bijenstand met ± 80 volken in Dadantkasten. Aan de vegetatie zag men duidelijk het droge klimaat: grove den, jeneverbes en de palmboom (Buxus) vielen op. Deze Dadantkasten hadden broedkamers met 12 grote ramen en honingkamers met „halve” ramen. Deze stand was een deel van een beroepsimkerij met ongeveer 300 volken. Hierin werkten de eigenaar (voor een deel van zijn tijd) en zijn schoonzoon (volledig). Ook moeder en dochter hielpen een hand(je?) mee bij het slingeren van de honing, de fabricage van de honingwijn (Hydromel) en de verkoop aan huis.

Voor zover we de vragen in het Frans konden stellen, kregen we alle inlichtingen. Deze staanplaats was voor de overwintering en de zeer vroege dracht. Van hieruit ging men in maart naar het bloeiende koolzaad in de vlakten (dalen), dan naar de bergweiden en vandaar naar de bloeiende lavendel. Deze laatste wordt veel geteeld voor de parfumindustrie. Van de lavendel weer terug naar de winterstandplaats. De meeste volken waren van „inheems” (= gemengd, tamelijk donker) „ras”. Merkwaardig was de inwintering op lavendelhoning, toch één van de duurste soorten honing.

Vermoedelijk nog een gevolg van de lage honingprijzen in het verleden en/of de moeilijkheid de honing uit het broednest te oogsten.

De lavendelhoning en die van de bergweiden („miel de montagne”) werden apart verkocht; de rest gemengd (inclusief koolzaadhoning).

De grote kasten waren door de imker zelf gemaakt van duims hout. Blijkbaar zijn planken van een dergelijke breedte wel in Frankrijk te koop. Voor de koninginneteelt had men 5-ramers van dezelfde hoogte.

De vaste bodem bestond voor de helft uit gaas, als ventilatie tijdens het reizen. Daarbuiten werd de gehele bodem bedekt met een plastic plaat, die door het vliegpat naar binnen werd geschoven.

Om kleine volken (waren er ook) tegen roverij te beschermen, waren de brede vlieggaten hier voorzien van een schuif. Hierin zaten kleine halfcirkelvormige poortjes, waardoor één bij kon passeren.

In de winterperiode werden alle kasten hiermee voorzien, om binnendringen van veldmuizen te voorkomen. De broedkamers waren bedekt met meerdere nylon vloerklodjes onder een dak van alu blik. Hierop lagen grote stenen om het afwaaien door de Mistral, een beruchte stormwind uit het Middellandse zeegebied, tegen te gaan.

We hadden graag nog meerdere bedrijven bezocht; dit was echter wel een bezoek waard.

6. Het congres

Voor dit congres was gekozen voor:

l'Abeille en l'environnement: de bij en het milieu. Na het milieujaar 1970 wel wat laat, maar een goede gelegenheid om de afhankelijkheid van de bijen van het milieu nog eens duidelijk naar voren te halen.

Voor de probleemstelling had de secretaris-generaal van dit congres, Dr. J. Louveaux (directeur van het bijenteelstinstituut Bures sur Yvette bij Parijs), eerder dit jaar een zeer lezenswaardig artikel in een groot aantal bijenteeltbladen geplaatst. Het was jammer,

dat, m.u.v. de eerste congresmiddag, verder geen speciale aandacht meer aan dit thema werd besteed. Voor die eerste middag was een aantal prominenten gevraagd hun visie op dit thema te geven. Dankzij de complete tekst in het programmaboek waren deze voordrachten voor de deelnemers en de tolken goed te volgen.

Als eerste ging Prof. Lecomte in op de betekenis van de honingbij voor de bestuiving van de wilde flora. Een zeer gunstige eigenschap van de honingbij is de bloemvastheid — ze vliegt steeds van bloem tot bloem van dezelfde soort — het meegenomen stuifmeel komt dus op de goede plant terecht. Verder komt de honingbij voor in grote aantallen en gedurende het gehele seizoen. Alleen de ruimtelijke verdeling is sterk afhankelijk van de mens.

Er zijn echter planten, die op andere bestuivers, vnl. hommels en solitaire bijen, zijn aangewezen. Hier speelt alleen de concurrentie t.a.v. het voedsel, niet t.a.v. de nestgelegenheid. Bij deze andere bestuivers is er wel sprake van een speciale plantenbinding; vaak zijn het planten, die door de honingbij weinig of niet bevrogen worden.

Spreker besloot met de wens, dat er, naast het onderzoek van de bestuiving van cultuurgewassen, ook meer aandacht aan de bestuiving van de wilde planten zou worden geschonken.

Dr. W. Steche ging uitvoerig in op de gevolgen van de groei van de bevolking, de uitbreiding van woningbouw en industrie en de intensivering van de landbouw in de ruimste zin. Hij signaleerde een sterke tegenstrijdigheid: aan de ene kant is er voor de bijen steeds minder plaats, meer bedreiging van giftige stoffen, en vooral minder voedsel. Aan de andere kant zijn in diezelfde intensieve landbouw de bijen onmisbaar voor de bestuiving van een groot aantal gewassen. Naar zijn mening is er nog te weinig samenwerking bij het onderzoek naar de giftigheid van bestrijdingsmiddelen voor honingbijen en zijn de laboratoria nog te vaak onvoldoende toegerust.

Dit is een groot nadeel met het oog op een goede wetgeving op dit punt. Waarom zouden de imkers in de ontwikkelingslanden opnieuw alle risico's moeten ervaren, die hun collega's in de geïndustrialiseerde landen hebben meegemaakt?

Prof. Townsend belichtte een geheel andere kant, n.l. de bijenteelt in ontwikkelingslanden. Hij en zijn medewerkers hebben veel ervaring opgedaan met een permanent ontwikkelingsproject in Kenia. Energie is zeer kostbaar geworden in de ontwikkelingslanden; het komt (helaas) weer aan op menselijke arbeidskracht. Honing is een hoogwaardig voedingsmiddel en er mag (in de tropen) zo min mogelijk van verloren gaan. Verder zijn de honingbijen zeer belangrijk als bestuifsters van een aantal, economisch zeer belangrijke gewassen, b.v. koffie, katoen, lucerne, pyrethrum en citrusvruchten. Gebleken is, dat bij deze bestuiving de inheemse Afrikaanse bij een grote rol kan spelen en o.a. voor lucerne zeer geschikte eigenschappen heeft. De nieuwe koolzaadteelt in West-Canada levert miljoen dollars op aan honing. Wat zal er niet verloren gaan in India en Pakistan met hun groot aantal wilde en gekweekte oliezaadplanten?

Mevr. Eva Crane ging in op de speciale eigenschappen van honing als (reserve) voedsel voor de bijen. Als men zich nader in deze chemische eigenschappen verdiept, raakt men onder de indruk van de eigenschappen van dit natuurprodukt en op de grote rol, die het in de huishouding van de natuur speelt.

Ir. J. J. Pettinga.

BIJENTEELT IN SURINAME III

Suriname

Zondagnacht 25 mei werd ik op het vliegveld Zanderij verwelkomd door de heren Boldewijn, Brug en Esajas.

De eerste dagen droegen een min of meer officieel karakter.

Tijdens een gesprek met Zijne Excellentie de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij, de heer W. Soemita, de heer May (Afdeling Voorlichting LVV) en de heer van Amson (Landbouwproefstation), samen met de heren Brug en Boldewijn, bleek hoe zeer het initiatief van de Stichting Kankantie betreffende het bijenteeltproject op prijs werd gesteld. Voor de inventarisatie werd door het Ministerie alle medewerking toegezegd. De heer May zorgde er voor, dat we een filmprojector met geluidsinstallatie en een diaprojector tot onze beschikking kregen; verder zorgde hij voor gedetailleerde kaarten van het noordelijk deel van Suriname. De heer Heyde (Afdeling Visserijonderzoek) kreeg toestemming ons te begeleiden in verband met zijn kennis van de flora; hij bleek ook een uitvoerige studie te hebben gemaakt over het voorkomen van angelloze bijen.

Bij de rondleiding op het Landbouwproefstation door de heer Power, kwamen vrucht- en bladbeschadigingen door Trigona's (angelloze bijen) bij banaan en citrus ter sprake. (Deze beschadigingen werden beschreven door dr. ir. J. P. M. van Dinther, Laboratorium voor Entomologie, L.H., Wageningen.)

De heer dr. J. P. Schulz (Dienst Landsbosbeheer) bleek enthousiast te zijn over het bijenteeltproject. De heer Schulz wilde graag zijn medewerking verlenen; hij zag een prachtige combinatie in de bijenteelt en de natuurreservaten. Voor het plaatsen van volken in het Wiawia gebied (Noord Marowijne) en Herminabank (Noord Saramacca) zou LBB kunnen zorgen voor transport over water, bewaking van de volken en onderdak voor de imkers. Een belangrijk voordeel voor de imkers is, dat in deze gebieden geen insecticiden worden gebruikt.

Het bezoek aan het CELOS en het gesprek met de heer Wienk over veronderstelde vervoerproblemen, was van betrekkelijk korte duur. Van de uitnodiging om het Centrum uitvoerig te bezichtigen, kon door gebrek aan tijd geen gebruik worden gemaakt.

Citrus als drachtplant was het belangrijkste

punt van bespreking met de heren Drielsma (Voorzitter van de Stichting Experimentele Landbouw), Linscheer, May, Brug en Boldewijn. Bij het plaatsen van bijenvolken in de Citrus plantage snijdt het mes aan twee kanten: effectieve bestuiving door de (bloemvaste) honingbijen, waardoor een verhoogde vruchtopbrengst en het oogsten van zuivere citrus honing.

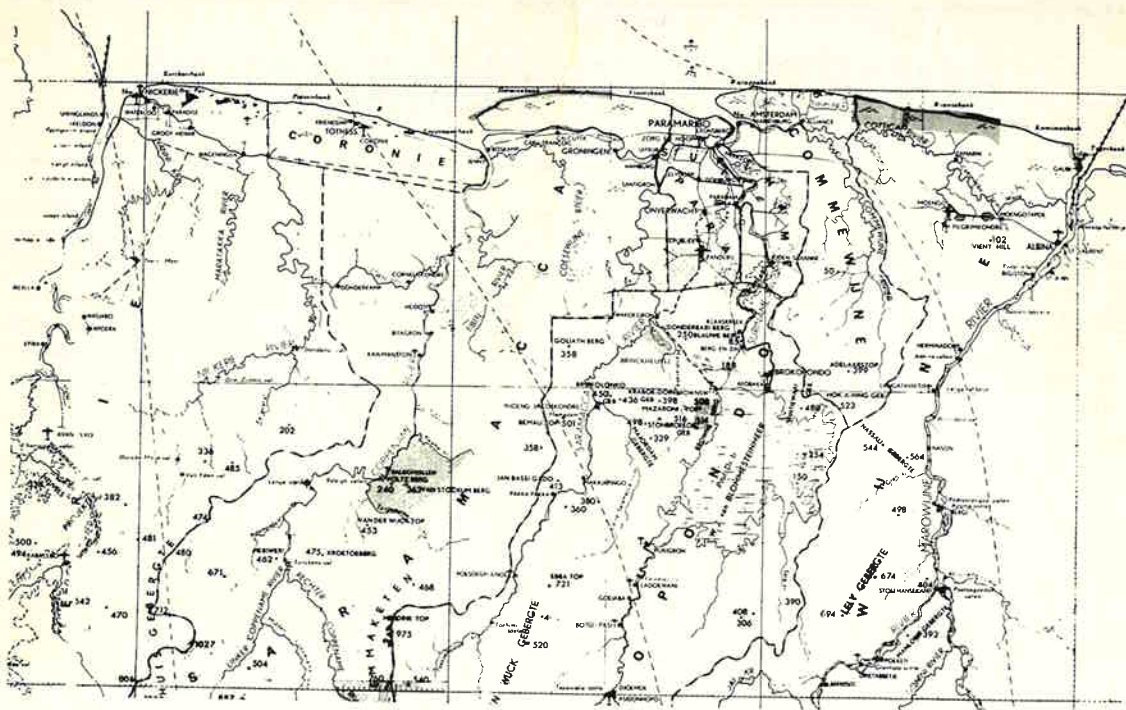
Als geschikte plantages werden genoemd: Alliance, Geysersvlijt, Ma Retraite en Morgenstond. Deze plantages liggen dicht bij Paramaribo en zijn goed bereikbaar. Van insecticidegebruik door de kleine rijstboeren in de omgeving, zal nauwelijks hinder worden ondervonden.

Het noordelijk deel van Suriname

In de avonduren vonden ten huize van de heer G. M. Brug besprekingen plaats met imkers van de Stichting Kankantie en met bestuursleden van de imkersvereniging. Over het algemeen reageerden de imkers enthousiast op de hernieuwde activiteit op het terrein van de bijenteelt.

Bezoeken aan imkers

Het eerste bezoek gold de heer Gefferie (Houttuinproject, 12 km ten zuiden van Paramaribo). De heer Gefferie was in volle actie, want een van zijn volken had net gezwermd; de zwerm hing hoog in de boom. De zwerm werd uiteindelijk gevangen in een suikerzak, die aan een lange stok was bevestigd. Tijdens het overbrengen van de zwerm in een kast vielen wel enige steken, hetgeen niet te verwonderen was, omdat het al haast donker werd. Het was niet de gewoonte om de koninginnen te merken en te knippen. Ik heb hem een merkgarnituurtje gegeven, om deze methode toch eens te proberen. Het merken eist enige handvaardigheid. Het is raadzaam om eerst eens op wat darren te oefenen, waarbij er steeds op gelet moet worden, de koningin of bij de vleugels of bij het borststuk te houden (nooit aan het achterlijf!). Schone handen is hierbij een voorwaarde en wanneer meerdere koninginnen moeten worden gemerkt, dan ook tussentijds de handen wassen. Wanneer u aan deze punten denkt, hoeft u geen angst te hebben om de koningin aan te raken. De koningin kan met een beetje rook voorzichtig op het broedraam worden gezet.

Het noordelijk deel van Suriname.

Bij het controleren van de volken kan een gemerkte koningin veel sneller worden gevonden en bovendien zal de geknipte koningin niet ver weg kunnen vliegen. De heer Gefferie merkte op, dat een geknipte koningin, die op de grond terecht komt, zeer waarschijnlijk zal worden opgegeten, b.v. door padden of vogels. In dat geval blijft dan toch het voordeel, dat de zwerm weer op de kast terugvliegt.

Een tweede punt in het verhaal van de heer Gefferie viel mij op, n.l. dat de volken slechts enkele keren per jaar worden gecontroleerd. Het controleren van de volken vooral in de zwermperiode(n) kan veel werk besparen, vooral wanneer men afleggers zou maken.

De heer Gefferie reist op beperkte schaal met zijn volken naar de Bebe (*Pterocarpus officinalis* Jacq.)

Problemen bij het reizen zijn in de eerste plaats de kosten van vervoer. Om deze kosten te drukken, zouden enkele imkers samen kunnen reizen, in het geval ze redelijk dicht bij elkaar wonen. Een groot probleem is de kwaliteit van het wegdek, vooral van secundaire wegen; er zal dus zeer voorzichtig moeten worden gereden.

De heer Gefferie verzamelt in hoofdzaak honing van de mira-oedoe = mierenhout (*Triplaris surinamensis* Cham.) (mierennesten in het merg van de takken), de Koffiemama (*Erythrina glauca*) (wordt als schaduwboom voor koffie en cacao gebruikt) en citrus. Andere drachtplanten in zijn omgeving zijn: Kankantie boom,

Goebaja (*Jacaranda copaia* D.), Ingi-pipa = indiaanse pijp (*Courataria spec.*) en zwarte Kabbes (*Diplotropis purpurea* Amsh.) Deze bomen staan vaak sterk verspreid.

In Suriname wordt door een kleine groep personen geïmkerd en wil men de bijenteelt nieuw leven inblazen, dan zou een centrale fabricage van bijenkasten meerdere voordelen bieden. In de eerste plaats zou men dan beschikken over materiaal van dezelfde afmetingen, zodat uitwisseling op eigen stand of bij verkoop geen problemen geeft. Wanneer bouwpakketten gemaakt zouden worden, dan kan elke imker op eenvoudige manier uitstekend sluitende kasten maken, onafhankelijk van zijn timmer-vaardigheid. Een zeer groot voordeel zou zijn, dat de kasten goedkoop kunnen zijn, omdat ze in grotere aantallen worden gemaakt.

Tijdens een gesprek met het hoofd van de afdeling Public Relations van Bruynzeel, de heer Storm van Leeuwen bleek duidelijk, dat medewerking betreffende een plan voor centrale fabricage van kasten en ramen graag wordt verleend.

Gedurende het bezoek aan de heer Shaw-Akiam hebben we genoten van zijn enthousiasme voor en inzicht in de imkerij. De heer Shaw-Akiam had een hele verzameling gedateerde honingmonsters, zodat we de verschillende honingsoorten konden zien en proeven. Van hem leerden we, dat oude offset platen uitstekend dienst kunnen doen als dakbedekking.

Van Paramaribo naar het van Blommestein meer

Samen met de heren Brug en Gefferie vertrokken we naar het zuiden. Over een uitstekende asfalt weg bereikten we het bauxiet winningsgebied in Paranam. Kennelijk wordt verder landinwaarts wel een asfalt weg voorbereid, echter het rijden over een hier en daar door de regen uitgespoelde bauxiet weg eist veel geduld. Bijtransport over deze weggedeelten zal zeer lastig zijn. Voor de bijenteelt in dit gebied zijn overigens uitstekende mogelijkheden aanwezig. De mira-oedoe komt op bepaalde trajecten in grote getale voor. Opslag van de mira-oedoe zou vooral optreden, nadat er een bosbrand is geweest.

De bladloze, maar volop bloeiende Ingi pipatorende opvallend boven de andere bomen uit. Onderweg mochten we een houtzagerij bezichtigen. Een prachtig familiebedrijf, met alle mogelijke machines. Toevallig trof het, dat een van de eigenaars, die ons het bedrijf liet zien, vroeger met zijn vader een grote bijenstand had gehad. Na onze bijen-verhalen merkten we wel, dat indien er een georganiseerde bijenteelt in Suriname zou zijn, deze ondernemende man zeker weer een bijenstand zou hebben.

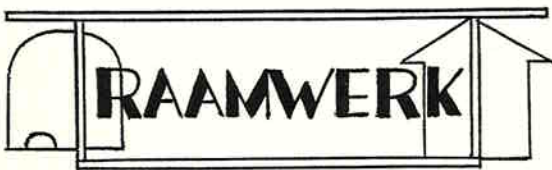
Het volgende punt was een bezoek aan een grote citrusplantage van de Stichting Experimentele Landbouwbedrijven te Baboenhol, gelegen tussen Afobaka en Brokopondo. We werden ontvangen door de heer en mevrouw Stoffel.

De hoofdbloei perioden zijn april-mei en december-januari; de tweede periode is onzeker. Een rijke bloei treedt alleen dan op, wanneer de droge periode lang genoeg is geweest voor het aanzetten van bloeknoppen en wanneer

daarna de hoeveelheid neerslag voldoende groot is. De heer Stoffel vertelde, dat zeer frequent met insecticiden gespoten moest worden, ook tijdens de bloei. Ook hier worden angeloze bijen bestreden in verband met vruchtbeschadigingen. Toch zag de heer Stoffel mogelijkheden voor samenwerking met imkers. Gedurende een periode van vier weken tijdens de hoofdbloei zou het mogelijk zijn de bespuitingen te staken; alleen gedurende deze periode zouden bijenvolken voor de bestuiving geplaatst kunnen worden. Voor de imkers een goede gelegenheid om de heerlijke citrus honing te oogsten. Deze ideale combinatie: fruit teler en imker, kan alleen bestaan wanneer er tussen de beide belanghebbenden een persoonlijke relatie tot stand komt en goede afspraken gemaakt worden. Voor imkers uit de omgeving van Paramaribo ligt het reizen met hun volken naar Boboenhol niet direct voor de hand, omdat naar schatting de huur van een vrachtauto S fl. 150,— bedraagt en bovendien de weg zeer slechte gedeelten heeft. Toch zou door de samenwerking van enkele imkers hier een mogelijkheid liggen.

Na een rondrit door de citrusplantage kwamen we bij het waterkrachtstation bij het van Blommestein meer. Zowel het meer, met boven het water uitstekende dode boomtoppen, als de electriciteitscentrale, met de reusachtige turbines, waren bijzonder indrukwekkend. Op de terugweg reden we in een tropische regenbui door de oliepalm aanplant in Victoria en door enkele bosnegerdorpen. We bereikten een van de dorpen via een zandweg, die door de regen in een kleine rivier was veranderd. De heren Brug en Gefferie konden met deze mensen spreken en het doel van de reis vertellen.

(wordt vervolgd)

SINT AMBROSIOUS - PATROON DER IMKERS

Het was de opzet van de auteur van deze rubriek, dat dit artikel met het oog op de feestdag van Ambrosius (7 dec.) in het dec.no. zou verschijnen. Het inmiddels geplaatste artikel „Heilige Witte Bijen” is hierop het vervolg. De artikelen werden helaas verwisseld. Wellicht voor U een reden om het dec.no. nog eens ter hand te nemen.

Ambrosius wordt de patroon der imkers (patronus apicultorum) genoemd, want toen hij eens buiten in zijn wieg lag te slapen streek een bijenzwerm op zijn lippen neer en bracht zuivere honing op zijn tong.

Zijn ouders zagen hierin een teken van toekomstige heiligheid en gaven hem de naam Ambrosius (Grieks: ambrosius = de goden toebehorend). Zij wisten nu dat hun zoon eens in woord en geschrift hemelse honing zou gaan verzamelen.

De voorspelling der bijen kwam uit, want Ambrosius werd een van de vier grote Latijnse kerkvaders. Met de andere drie (Gregorius, Hieronymus en Augustinus) staat hij afgebeeld in vele Europese kerken. Soms vliegen er bijen

rond zijn mond, soms heeft hij een zweep in de hand, omdat hij zijn tegenstanders in Milaan geselsd zou hebben, maar meestal draagt hij enkele boeken en altijd bevindt zich aan zijn voeten de bijenkorf, zijn attribuut.

De feestdag van Ambrosius (7 december) is de laatste tijd steeds meer in het vergeetboek geraakt. Om daar iets aan te doen hebben de Oostenrijkse imkers op 6 december 1964 in de Votiefkerk te Wenen een plechtige herdenkingsdienst gehouden, waarvoor dr. E. Paul een Missa Instrumentale componeerde, opgebouwd uit motieven ontleend aan de zeer oude Ambrosiaanse liturgie, die alleen in Milaan en omgeving en rond Lugano in het Zwitserse kanton Tessin hier en daar nog gehandhaafd wordt.

De heilige Ambrosius werd in het jaar 339 geboren in de stad Trier aan de Moezel, waar zijn vader prefect was. De jongen groeide voorspoedig op en kreeg een christelijke opvoeding, iets bijzonders voor die tijd, zeker in het milieu van een hooggeplaatst Romeins ambtenaar. Hij werd niet zoals men zou verwachten opgeleid voor een kerkelijke functie, maar hij ging zich bekwaamen in de retoriek (redenaarskunst) en de rechtsgeleerdheid. Een jarenlange studie volgde, aanvankelijk in zijn geboortestad, later in Italië.

Op vrij jonge leeftijd werd hij door de keizer benoemd tot prefect van de provincies Emilia en Liguria, met als standplaats Milaan. Al spoedig bleek dat hij over grote bestuurlijke kwaliteiten beschikte, waarbij zijn aangeboren welsprekendheid hem uitstekend van pas kwam. Ambrosius was goed katholiek en toen ook in Milaan de leer van Arius ingang vond bestreed hij deze Arianen, die de godheid van Christus loochenden, met alle kracht die in hem was, maar wel op zodanige wijze dat zelfs zijn grootste tegenstanders hem respecteerden.

Dit had tot gevolg dat zowel de orthodoxe katholieken als de ketterse Arianen hem tenslotte als teken van verzoening tot bisschop kozen. Ambrosius weigerde, want, zo zei hij, ik ben nog niet eens gedoopt, waarop een kind uit de menigte riep: „Toch moet Ambrosius bisschop worden.” Na een week zwichtte hij en werd op 7 december 374 tot bisschop van Milaan gewijd.

Men had geen betere keuze kunnen doen. Zijn bijzondere gaven bleken ook nu, daarbij kreeg hij groot gezag als theoloog. Op voortreffelijke wijze leidde hij de discussies op de concilies van Aquilea (381) en Rome (382) en schreef een groot aantal verhandelingen over het christelijk geloof, zoals een commentaar op het evangelie van Lucas („Comm. in Ev. Lucae”) en

een beschrijving van vrouwelijke heiligen-levens („De Virginibus”). Beroemd werd Ambrosius echter vooral door zijn preken, die op zijn toehoorders vaak een wonderbaarlijke uitwerking hadden. Toen op zekere dag een ketter de kerk binnenkwam met de bedoeling de bisschop tijdens zijn preek te beschimpen, zag hij dat een engel Ambrosius de woorden influisterde.

Hiervan was de man zo ontdaan, dat hij op staande voet besloot zich te bekeren. Ook Augustinus, de latere kerkvader, werd zo geboeid door deze toespraken, dat hij besloot zijn zondige leven vaarwel te zeggen en zich door de bisschop te laten dopen (387).

De keizer van het Romeinse rijk, Theodosius I de Grote (346 - 395), begaf zich eveneens regelmatig naar de kathedraal van Milaan om de nieuwe kerkelijke leider te horen spreken. Het was de hoge gezaghebber vanaf het begin al duidelijk geworden, dat Ambrosius beslist niet bang voor hem was, want deze wees hem steeds in het openbaar op zijn plichten als beschermer van de kerk en haar gelovigen. Dit was natuurlijk ongehoord, maar de jonge bisschop durfde nog veel meer. Toen bekend werd op welke onmenselijke wijze de keizer een opstand in Thessalonica had laten onderdrukken (390), weigerde hij Theodosius de toegang tot de kerk. Alle dreigementen ten spijt bleef Ambrosius bij zijn besluit. Eerst zou de grote keizer openlijk boete moeten doen, anders bleef het godshuis voor hem gesloten. Door Theodoretus wordt verteld dat de bisschop hem uit de kerk gejaagd zou hebben (Rubens maakte van dit voorval een schilderij), maar dat lijkt niet erg waarschijnlijk.

Om de liturgie in de katholieke kerk te vernieuwen schreef Ambrosius een groot aantal hymnen (lofzangen) op bestaande Griekse melodieën. Van deze voor-gregoriaanse kerkgezangen zijn er thans nog een 14-tal bekend, zoals „O lux, beata Trinitas”, „Aeterne rerum conditor” en „Deus creator omnium”, die ook in het nieuwe „Liedboek voor de kerken” (1973) zijn opgenomen (nr. 253, 370, 382).

Op 4 april van het jaar 397 is Ambrosius in zijn geboortestad Trier overleden. Zijn secretaris Paulinus vertelt in de door hem geschreven biografie („Vita S. Ambrosii”), dat de bisschop van Vercelli in het rustuur door een engel gewekt werd en daardoor de zieke Ambrosius nog juist op tijd de sacramenten der stervenden kon toedienen. Vrijwel onmiddellijk daarna zagen allen die rond het sterfbed stonden, hoe de ziel van de heilige door engelen ten hemel opgevoerd werd.

Chr. Maillie, Zutphen.

De lezer schrijft

„Uit West-Friesland“

Geïnspireerd door de plaat en de beschrijving hiervan op de voorpagina van „Bijenteelt“ januari 1975 en waarbij namen genoemd worden van voortrekkers der Vereniging; herinner ik mij dat in 1922 ik een eerste artikel schreef in het Ver. blad met dezelfde titel onder de toenmalige redactie van T. C. Hootsen. De kaart is nog in m'n bezit waarin bedoelde Heer Hootsen mij vroeg nog meerdere artikelen te willen zenden.

Sindsdien is er in de bijenteelt wel veel veranderd en niet meer vergelijkbaar met bedoelde jaren '20. Wij ouderen herinneren ons nog heel goed namen van Hootsen - Beil - Koershof - Schwieters - en niet te vergeten onze „Wandelleeraar“ later Consulent van Giersbergen! Laatst genoemde heeft in ons gewest W.-Fr. veel lezingen en praktische lessen gegeven.

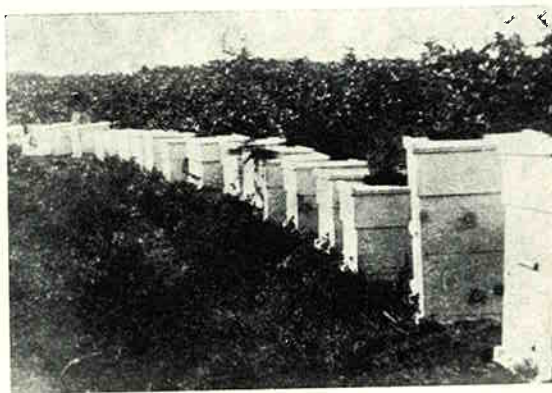
De Hr. P. Balk, Oosterleek Wijdenes (N.H.) ± 1950.

Vooral in de oude tuinbouw/fruitteelthoek „de Bangert“ gelegen tussen de dorpen Blokker en Zwaag en de zaadteelt bedrijven rondom Andijk en Enkhuizen werden al jaren bijen gebruikt voor bestuiving van aldaar gekweekte gewassen als: Kruisbessen - Rode en Witte Aalbessen - hard fruit - en planten voor zaadteelt waaronder de z.g. „stullen“ (koolzaden) een voorname plaats innamen. Zelf weet ik nog dat imkers van de Veluwe met grote stallen korfvolken in W.-Fr. een standplaats vonden om hun volken hier te laten groeien en zwermklaar te krijgen. Deze volken werden meestal per schip aangevoerd en in Hoorn - Broekerhaven

(bij Enkhuizen) of Medemblik gelost. Genoemde plaatsen waren gemakkelijk per schip via de toenmalige Zuiderzee te bereiken en werden dan in korven met wagens of schuiten naar de tuinders gebracht.

In die tijd werd er hier nog niet met giftige stoffen gespoten, hoogstens een winter bespuiting op het fruit met vruchtboom carbolineum. Toen er naderhand op de hier vrij veel geteelde kruisbessen met „Parijs-Groen“ (een zeer giftig preparaat) tegen rupsenvraat tijdens de bloei werd gespoten, was het gedaan met de hier voorjaars geplaatste bijen doordat deze bij massa's werden gedood! Oudere imkers o.a. uit Putten op de Veluwe kunnen daarover nog wel meepraten!

Wat opvallend is dat, zoals ik ze zou willen noemen, de pioniers van de bijenteelt in W.-Fr. welke hier zelf bijen zijn gaan houden een grote stimulans zijn geweest om de teelt alhier te bevorderen en uit te breiden met de toen zeer moderne kast methode n.l.: de Amerikaanse Langstrothkast! Namen zoals Egmond (Blokker) - Balk (Oosterleek) - Koorn (Zwaagdijk) - Gebr. Zwart (Wervershoof) - en Biersmit (Bergen) waren de mannen hier die de bijenteelt in moderne vorm bedreven! Vermoedelijk is de heer Egmond uit Blokker (Kunstschilder en Bijenhouder) de man geweest die hier de Langstrothkast importeerde en namaakte ong. in de jaren 1900. Bedoelde heer Egmond reisde ook al met z'n stal naar de heide op de Veluwe. Door geheel W.-Fr. zijn nu nog bakken en onderdelen van deze kasten te vinden met no. van ver in de 300.

Stal op de heide (Vel.) v. d. Hr. P. Egmond ± 1915.

Zelf ben ik in 1919 met deze kasten gestart en tot op heden toe nog zijn deze altijd in gebruik. Heb er mee geïmkerd in W.-Fr. - Z.-Vlaanderen - Wieringermeer en de nieuwe Flevopolders met prima resultaat. Nu wil ik niet beweren dat deze kast de beste is! Ten slotte kunt U in een slechte kast van welk systeem ook een prima oogst verkrijgen. Maar bij reizen en een goede oogst lijkt de Simplex te klein; een grotere broedruimte geeft m.i. dan voordelen. Indertijd heeft de afd. handel in Wageningen ook de Langstrothkast verkocht, doch wellicht door gebrek aan omzet weer laten varen. Ook Koershof heeft het Amerikaans systeem ong. nagebouwd met het z.g. „Hoffmann-frame” maar dan in Simplexmaat uitgevoerd. Daarna heeft Ir. Mommers de Spaarkast ontworpen naar Amerikaanse constructie, doch de hier ingeburgerde Simplexmaat behouden. Of dit indertijd de beste keuze is geweest betwijfel ik, maar omdat de meeste imkers hier in het land met Simplexramen werken is het begrijpelijk. Andere kasten en raamgrootten geven maar verwarring en onbruikbare toestanden. Dat er hier haast geen Langstrothkasten meer gebruikt worden is toe te schrijven aan het feit dat de handel ze niet meer aanbiedt en of ze niet meer in hoeveelheden worden aangemaakt. Importeren zou mogelijk zijn, maar zou dan in vrij grote hoeveelheden moeten plaats vinden, om tot een redelijke kostprijs te komen.

Wordt er niet gereisd met de bijen en zijn de drachten van dien aard dat er meestal geen overschot te behalen valt dan is het Simplex systeem wel te gebruiken. Het Amerikaanse Langstroth materiaal is wel veel beter en steviger dan het simplexwerk en ook als reiskast voldoet het uitstekend.

West-Friesland is in het voorjaar met z'n fruitgewassen en bloemzadenteelt (wat aan het afnemen is) in die tijd vrij goed voor de volken, doch nadien is er praktisch weinig of niets meer te halen. Dan zitten we hier nog, en ook wel in andere streken, met het probleem van giftige bespuitingen wat niet gemakkelijk te voorkomen of op te lossen is. Wij zijn dan ook genoodzaakt na de fruitbloei, of liever nog tijdens de laatste bloei, te vluchten naar de polders!

Toch is de overtuiging van de meeste fruittelers hier dat de bijen voor een goede bestuiving niet gemist kunnen worden, zodat in de meeste jaren van elders naar W.-Fr. zo'n 800 tot 1000 volken worden gehaald en uitgezet. Zelf bijenhouders onder de tuinders zijn er weinig meer, huren is gemakkelijker en voordeliger omdat er voor de verzorging van de bijen meestal geen tijd is.

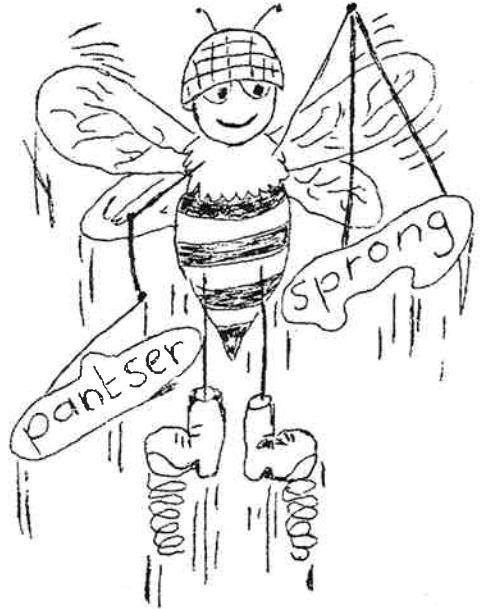
De ontwikkeling van de volken is echter hier in

het Noorden later dan in het Zuidelijk deel van ons land en trachten we dit verlies met sterk-broedende rassen in te halen wat niet altijd gelukt. Ook de voorjaarsdracht valt hier dus later en is het oppassen als de bijen eenmaal zijn gaan broeden ze aan de gang te houden.

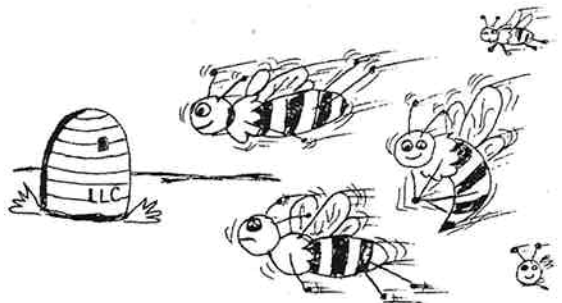
D. H. Koeman, Schellinkhout.

Red.: Twee der bijgevoegde foto's bleken helaas niet geschikt voor reproductie.

DE BIJ IN DE KRIJGSMACHT

In oktober 1975 vond in Duitsland een groot-scheepse militaire oefening plaats, die de codenaam „Pantser-sprong” droeg. Daaraan nam met een groot aantal mensen ook het „Legerkorps Logistiek Commando” deel. De taak van dit legerkorps zou men grof kunnen omschrijven met „Verzorging in de ruimste zin van het woord”. Gedurende de oefening gaf de sectie voorlichting van dit legerkorps een informatie en nieuwsbulletin uit onder de titel „Nieuwsbij”. Wij reproduceren — na verkregen toestemming — hierbij twee van de vele illustraties uit dit blad resp. van voor de aanvang van de oefening en nadat het signaal „einde van de oefening” had geklonken.

AFDELINGSNIEUWS

AFD. AALTEN EN WINTERSWIJK

Onderstaande leden hebben met goed gevolg deelgenomen aan de beginnerscursus en hebben het getuigschrift ontvangen: mevr. M. Obbink-Rodink, mevr. H. M. B. Kruip-Pothof, de heren B. H. Dunnewold, M. J. Grevers, H. Obbink, A. J. Prinsen, C. Viveen, P. J. Sticker, J. Smit, A. J. Olthof, H. Ligtenberg, H. W. Ligtenberg, P. W. Strooper, A. Strooper, A. Forkink, N. Heurnink, J. A. Klarenbeek, B. H. Wikkerink, H. G. Jansen, A. J. Pennings, D. H. te Paske, B. H. Schoppers en G. W. de Boer.

J. Smit, secr.

VERENIGING VRIENDEN VAN AMBROSIUSHOEVE

In de maand september j.l. zonden wij U een uitnodiging voor de oprichtingsvergadering van onze, inmiddels opgerichte, vereniging.

Velen van U waren op deze bijeenkomst aanwezig, maar doordat de opkomst zo groot was, moest de Burgemeester van Hilvarenbeek de plaats waar hij ons wilde ontvangen wijzigen van het Gemeentehuis naar de zaal Elkerlyc.

Helaas vernamen wij achteraf dat een aantal genodigden de bewuste zaal niet heeft gevonden en onverrichter zake naar huis is gegaan.

Het bestuur betreurt dit zeer, doch hoopt dat een en ander uw sympathie voor het doel dat wij nastreven niet teniet heeft gedaan.

Op deze vergadering is het z.g. „OPRICHTINGS-BESLUIT" genomen, terwijl in het voorlopige bestuur werden gekozen de heren:

- M. W. v. d. Meulen, Sliedrecht, Voorzitter.
- O. P. Stulemeijer, Ulvenhout, Secretaris.
- G. M. van Gulp, Breda, 2e Secretaris.
- C. Bastiaansen, Rijsbergen, Penningmeester.
- J. C. Molenaar, Boxtel.
- J. J. Pettinga, Moergestel, Adviseur.

De vereniging heeft dus nu een bestuur, maar strikt genomen **geén** leden; men is n.l. eerst lid of donateur als men zijn contributie heeft voldaan. U kunt deze vreemde situatie in goede banen brengen door Uw bijdrage voor 1976 reeds nu te willen voldoen door overmaking van f 20,— per lid of f 10,— per donateur (alles minimaal), op rekening van:

VRIENDEN VAN AMBROSIUSHOEVE
Rijsbergen, Bredaseweg 29,
rekeningno. 14.53.12.216.

bij: RABO-bank Rijsbergen. Postrekening v. d. bank: 108.21.89.

Het bestuur is nu bezig onze vereniging intern te organiseren, o.a. opstellen huishoudelijk reglement, aanvragen van Koninklijke Goedkeuring op de statuten, opstellen van activiteiten.

U hoort nader van ons via de imkersbladen terwijl suggesties Uwerzijds in het belang van onze vereniging en de Proefbijstand Ambrosiushoeve van harte welkom zijn.

Met vriendengroet,

M. W. v. d. Meulen, voorz.

AFD. GOOILAND

De afd. zal op 23 jan. in een van de zalen onder de Verrijzeniskerk, Cupstraat 1a te Hilversum een lezing houden over het onderwerp „Waar komen de huidige bijenwoningen vandaan". Deze lezing wordt gehouden door de heer Speelziek uit Apeldoorn. Iedereen is welkom. Tevens start onze afdeling naast de beginnerscursus een strovlechtskursus, welke in jan. a.s. zal aanvangen in een van de zalen Cupstraat 1a te H'sum.

Bijgaande foto kwam te laat in ons bezit om bij het jubileumverslag van afd. Bommel in het dec.no. te worden geplaatst. Hierbij alsnog de foto van (v.l.n.r.) de heren P. J. Bouwman, secr., F. Bouwman, oudste lid en G. J. Peters, penningm., die uit handen van Burg. Jhr. Mr. E. M. van Nispen tot Pannerden een oorkonde met het zegel der gemeente mochten ontvangen.

AFDELING LEIDEN EN OMSTREKEN

Op 6 november werden in de lagere landbouwschool te Oegstgeest de examens afgenomen van de cursussen bijenteelt voor beginners en gevorderden.

Beide opleidingen waren gestart onder de kundige en vertrouwde leiding van de heer Van der Kamp te Den Haag, die helaas na de zomervakantie om gezondheidsredenen de cursussen niet kon afronden. De problemen waren voor bestuur en cursisten niet gering en groot was de opluchting toen Jan Vermande, teruggekeerd van één van zijn vele reizen, onmiddellijk bereid was de laatste lessen te verzorgen.

En zo werden de kandidaten, 25 van de beginnerscursus en 22 van de gevorderdencursus eens stevig aan de tand gevoeld.

De heer Duyvetter van het Consulentschap van de bijenteelt, die de examens bijwoonde, deelde na afloop mede, dat aan alle kandidaten, waaronder leden van de afdelingen Boskoop, Den Haag en Westland, het diploma kon worden uitgereikt. Proficiat!

De op 28 november gehouden vergadering in restaurant „Boerhaave" is zeer druk bezocht. Voorz. W. Hulshoff heette allen welkom, in het bijzonder de heer Duijvetter van het Consulentschap voor de Bijenteelt en leden van de afdelingen Boskoop, Gouda, Den Haag-Westland en Oegstgeest. Voorz. deelde verder mede dat hij tot zijn spijt het voorzitterschap niet voldoende kon waarnemen en dit wilde neerleggen. Bij acclamatie werd de heer Th. Weijman tot voorzitter benoemd, die de avond verder leidde.

Hij belichtte bij een aantal dia's de bouw en inrichting van een cursusstal. Deze stal is bij de cursussen voor beginners en gevorderden in gebruik geweest. De bijenkasten zullen worden vernieuwd. Hiervoor werden ook door leden bijdragen toegezegd. Na de pauze lichtte de heer Duijvetter de film „Het paringsgedrag van de honingbij" toe, waarna deze werd vertoond. Hierna beantwoordde de heer Duijvetter vele vragen. Er meldden zich vier nieuwe leden aan en velen gaven zich op voor de Beginners- en Gevorderdencursus.

Secr.

CURSUSNIEUWS

Dit jaar gaf ons H.B. lid de heer R. H. Geskes 4 bijenteeltcursussen, 2 voor beginners en 2 voor gevorderden.

Geslaagd zijn :

Afdeling Eenrum (gevorderden)

W. F. de Bruin, Winsum; H. R. Durenkamp, Pieterburen; J. Kleefstra, Kloosterburen; Mevr. C. Kleefstra, Pieterburen; E. Konstapel, Den Andel; Mevr. T. Konstapel, Den Andel; C. Olsthoorn, Schouwerzijl; A. Rutgers, Pieterburen; E. Spruit, Pieterburen; J. Veltman, Winsum.

Afdeling Emmen (beginners)

F. Ginsel, Exloo; J. Harwig, Emmen; H. Jager, Oosthesselen; H. Jansen, 't Haantje; Mevr. J. Kiens, Emmen; G. Kuper, Erica; Mevr. T. Meijberg, Odoornerveen; Mevr. S. v. Muyen, Emmen; O. Oosterveld, Emmen; J. H. Roufs, Klazinaveen; J. Roeles, Sleen; G. H. Smit, Emmen; G. Ties, Klazinaveen; J. Tinge, Sleen; F. B. Reuvekamp, Emmen; A. Zwart, Nieuw Dordrecht. Van deze cursus gingen allen tegelijk over naar de gevorderdencursus.

Afdeling Oranjewoud (gevorderden)

L. Hoekema, Heerenveen; R. v. d. Hul, Oranjewoud; B. de Jong, Heerenveen; J. de Jong, Beetsterzwaag; L. de Jong, Oostermeer; G. R. Kraak, Oudeschoot; K. Kuipers, Heerenveen; K. Miedema, Heerenveen; C. J. Rota, Beetsterzwaag; Th. IJsselmuiden, Nijeholtpade; K. P. de Bruijn, Vledder.

Afdeling Oranjewoud (beginners)

H. Akkerman, Oldeberkoop; Mej. A. v. Dam, Jubbega; H. van Dam, Jubbega; R. Dragt, Oldeberkoop; L. Drenth, Jubbega; J. Dijkstra, Marum; Mevr. J. Veenstra, Nijberkoop; R. J. Roscher, Mildam; G. Schiphof, Harlingen; Mevr. S. Spyksma, Suameer; B. Tieleman, Akkrum; H. v. d. Wal, Jubbega; D. Wiegiersma, Nieuwehorne; J. Wiegiersma, Heerenveen; H. v. Woerden, Akkrum; F. v. Ommeren, Niebert; R. v. Ginkel, Ter Idzard; F. W. Leeman, Opeinde.

Alle deelnemers van deze cursus gaven zich op voor de gevorderden cursus. De organisatie van deze cursus wordt van de afdeling Oranjewoud overgenomen door de afdeling Jubbega, terwijl de afdeling Oranjewoud ongeveer midden februari 1976 zal starten met een nieuwe cursus beginners, waarvoor zich reeds 16 deelnemers hebben aangemeld.

AFDELING ZELHEM EN OMSTREKEN

De afd. geeft weer een Beginnerscursus Bijenteelt. Voor deelname gaarne opgave vóór 25 januari aan B. Meijerman, Dwarsdijk 6 Halle.

AFDELING REGGEDAL

Op vrijdag 3, zaterdag 4 en zondag 5 okt. j.l. hield de bijenvereniging Reggedal haar jaarlijkse nationale honingtentoonstelling. De aanvoer was kwantitatief en kwalitatief zeer goed. Na een stringente keuring door de heren W. Assink en N. v. Dalen

uit Enschede kwamen de volgende resultaten te voorschijn :

Klasse 1 zomerhoning, eerste prijs 100 punten met wisselbeker. Deze ging definitief naar S. G. v. d. Esschert te Apeldoorn. 100 punten en eerste prijs : G. Kool, Apeldoorn; H. Kippers en H. Harmsel uit Ambt-Delden.

99 punten, tweede prijs : S. G. v. d. Esschert, C. Noordermeer, A. van Putten, C. J. Bosman uit Apeldoorn, H. Kemperink uit Hengelo en G. Exterkate uit Goor.

98 punten en derde prijs : S. G. v. d. Esschert, B. Zweers, Apeldoorn; H. Dretel, Diepenheim; H. Harmsel, Ambt-Delden en G. Exterkate, Goor.

Klasse 2 heidehoning : eerste prijs en wisselbeker met 100 punten : G. Kool uit Apeldoorn en G. Exterkate, Goor.

Tweede prijs 99 punten : B. Zweers, Apeldoorn en G. Exterkate, Goor.

Derde prijs 98 punten : C. Noordermeer, C. J. Bosman en A. v. Putten uit Apeldoorn en H. Kippers uit Ambt-Delden.

Klasse 3, gekristalliseerde honing. Hierin werd alleen een derde prijs toegekend. Deze ging naar Pastoor v. d. Brink te Hengevelde met 98 punten.

Wij wensen alle inzenders en medewerkers van harte geluk met het behaalde resultaat en hopelijk tot 1976.

G. W. A. Exterkate, secretaris.

TERUGBLIK OP 1975 UIT FRIESLAND

De resultaten dit jaar zijn zoals gewoonlijk weer heel verschillend geweest. De uitwintering was het afgelopen jaar in Friesland slecht met hier en daar een goede uitzondering. Ik ken een oude imker die van zijn 15 volken er twee overhield. De oorzaak van de slechte uitwintering zal wel gezocht moeten worden in de hoge temperaturen in februari (± 11 gr.C) en stuifmeelgebrek. Leek aanvankelijk dat het koolzaad vroeg in bloei zou komen, maar door de langdurige koudeinval na februari werd dit laat. Ook kwam het koolzaad heel onregelmatig in bloei, zo kon het gebeuren dat het ene veld uitgebloeid was en het andere pas in volle bloei stond. Enkele imkers hebben door te reizen 7 weken van de koolzaadbloei geprofiteerd en daardoor een zeer goede oogst binnen gehaald. Zoals altijd hebben de sterkste volken het weer aardig gedaan op het koolzaad.

Direct na de bloei kon men reizen naar de klaverelden en de Lauwerszeepolder. De klaverdracht is niet best geweest, oorzaak de aanhoudende koude uitdrogende noordoostenwind met lage temperaturen vooral in de nacht. Daarna naar een veld mosterdzaad, ook in de polder. Ook deze dracht leverde weinig op. Als laatste dracht kwam de zeeaster. Door de aanhoudende droogte waren de zeeasterplanten klein en ik heb verschillende imkers ontraden er naar toe te gaan. Toch stonden er op de zeeaster wel een honderdtal volken en wat ik niet had verwacht, de zeeaster heeft het goed gedaan — 10 tot 20 pond of meer per volk, afhankelijk van de volkssterkte.

In de Lauwerszeepolder is ± 200 ha. koolzaad ingezaaid, als het wat mee zit voor veel volken weer een goede mogelijkheid om honing te winnen.

H. Haitisma.

AFDELING GORSSEL E.O.

De afd. Almen-Harfsen, Eefde-Warneveld en Gorssel e.o., beleggen op donderdag 26 februari a.s. in café „De Zessprong" te Joppe (gem. Gorssel) een instructieavond. De bijeenkomst begint om 20 uur en de heer J. J. Speelziek uit Apeldoorn zal mede aan

de hand van dia's het een en ander vertellen over de bijenkasten en over het imkeren op de heide. De toegang is gratis en belangstellenden van andere afdelingen zijn van harte welkom.

Kamperweg 1, Gorssel.
A. Lefferts

AFDELING STADSKANAAL

Op 26 november vond in Bellevue de jaarvergadering plaats. Voorzitter Schendelaar kon ons hoofdbestuurslid R. H. Geskes welkom heten en 16 van de 22 leden. Hij memoreerde het feit dat er 25 jaar lang geen dames meer tot de afdeling behoord hadden; nu waren er ineens twee.

De bijenteeltcursus heeft 10 nieuwe leden gebracht. De heer Geskes gaf uiteenzettingen over de bijenverzekering en de suikerkweszie. Tevens voerde hij een interessante en leerzame honingkeuring uit bij de potjes honing die de leden hadden meegebracht.

Bestuurslid H. Nijmeijer hield een lezing over zijn hobby, de kweek van cactussen en vetplanten. Prachtige dia's lieten ons zijn verzameling zien, waaronder zeldzame schenkingen van wijlen dokter de Boer, óók bekend als honingkeurmeester.

Hierna werden de prijsjes verloot die de leden hadden meegebracht, waarna we genoten van een bijenfilm die de heer Palstra in de bijenwei had opgenomen tijdens de cursus voor beginners. Vooral de bijendans kon niet mooier opgenomen zijn. Onze bijenwei is in 1975 door de gemeente uitgebreid met een even groot stuk. Negen nieuwe imkers hebben er hun volken staan.

Tijdens de rondvraag werd duidelijk dat er bij de nieuwe leden behoefte bestaat om daadwerkelijk mee te helpen, zodat niet alleen het bestuur alles moet organiseren.

In de boerderij van de volkstuinten vond op 22 november j.l. de eindles plaats van de cursus voor beginners, die onder leiding stond van ondergetekende. Onder toezicht van de heer R. H. Geskes werden 50 meerkeuzevragen aan iedere kandidaat gesteld en een aantal mondelinge vragen aan de hand van een bijenfilm. Tien van de veertien cursisten ontvingen het getuigschrift en een rapport, te weten de dames E. Klopper uit Borger, J. G. Hoiting uit Nieuwe Pekela en Lenie Palstra-Huitema. Verder de heren H. Grootte, J. de Hoop, L. J. Hillebrands, A. Lantinga, Simon Stedema, Henk Rutger uit Stadskanaal en Eerke Pot uit Borgercompagnie. Alle cursisten hebben inmiddels al één of meerdere bijenvolken.

J. Dols, secretaris.

AFD. DOETINCHEM E.O.

Lezing van de heer C. Maillie uit Zutphen over: „de bij als heilig dier“ (waarbij lachen is toegestaan), in zaal Dimmedal, Terborgseweg 57, Doetinchem, nabij het spoorstation, op donderdag 22 januari 1976 's avonds om half acht (parkeerruimte achter de zaak). Verder fantastische verloting onder de beproefde leiding van de heer J. Kastein. Alle imkers zijn welkom.

AFDELING AMSTELLAND

Cursus Bijenteelt voor beginners

Op 15 november 1975 vond de eindles van deze cursus plaats. Aan 19 cursisten kon het getuigschrift uitgereikt worden. Het waren: M. Velema, de heer en mevrouw H. S. Kooy-Postma, mevrouw A. M. Rietdijk, de heer en mevrouw Rethmeier, mevrouw drs. E. S. M. de Lange-de Klerk, mevrouw. L. Landaal-Everwijn, de heer J. J. M. van der Kley, ir. J. Heyligers, allen uit

Amstelveen, de heer en mevrouw W. H. J. Niemöller-Eringa uit Zeevang, de heren L. Th. en H. C. J. Groen uit Ouderkerk a.d. Amstel, de heer J. Veeken uit Badhoevedorp, de heer J. J. Kandelaar uit De Hoef, mevrouw B. G. Jansen en mevrouw C. Verwey-Kulsdon uit Amsterdam, de heer P. F. Warren uit Mijdrecht.

Afdelingsvergadering

Op 25 november 1975 werd te Amstelveen de afdelingsvergadering gehouden. De heer Ph. v. d. Pol trad wegens gevorderde leeftijd af als voorzitter van de afdeling. De aftredende voorzitter heeft deze functie meer dan 25 jaar vervuld. Hij is reeds meer dan 50 jaar lid van de vereniging. Onze negentigjarige voorzitter werd bij deze gelegenheid door de afdeling gehuldigd. Tot opvolger van de heer van der Pol werd gekozen de heer D. Vunderink te Amstelveen.

Drs. G. Franssen, secr.

AFDELING ASSEN

Op 15 oktober werd in 't Hotel „De MORIAAN“ te Assen de eindles gehouden van de cursus Bijenteelt voor Beginners, georganiseerd door de Bijenteeltvereniging Assen. Mede aanwezig waren bestuursleden van deze afdeling de heer J. A. van Ee H.B. van de groep Drenthe en de heer R. H. Geskes H.B. van de groep Groningen.

Na de vragenstelling kon de heer Lubbers aan alle 16 cursisten het Getuigschrift uit reiken en wenste de geslaagden met een toepasselijk woord geluk met hun succes.

Besloten werd in het winterseizoen een cursus voor gevorderden te organiseren waarvoor zich 12 van de geslaagden opgaven.

Namens de cursisten sprak de heer E. J. de Jong een woord van dank tot de leraar de heer J. H. Lubbers uit Assen onder overhandiging van een attentie.

De geslaagden zijn: E. J. de Jong, J. Laferte, B. Nijmeijer, E. Ruiter, J. G. v. d. Velde, mevrouw A. Siebers-Akkerman, mej. H. Siebers allen te Assen, A. Harders, Westerbork, F. G. Brouwer, mevrouw G. Brouwer-Kamphuis, Smilde, W. Ph. ten Klooster, Tynaarlo, H. Meijering, mevrouw E. Meijering-v. d. Berg, Joh. Verburg, Zwiggelte, B. J. Trip, Zeyenveld en H. v. Westing Eext.

Op de goed bezochte jaarvergadering van onze afdeling op 25 november, deelde de voorzitter mede dat wij het afgelopen jaar een onze oudste en trouwste leden de heer J. C. v. d. Berg door overlijden moesten missen.

Uit het jaarverslag van de secretaris bleek 1975 een goed verenigingsjaar. Niettegenstaande de slechte uitwintering door de koude maanden maart en april, doch dank zij de zonnige zomer, de reizen naar koolzaad, zomer en heidedracht, heeft dit jaar menig imker een goede honinggoest opgeleverd. Ook de inwintering is door het zachte weer in september en oktober vrij gunstig verlopen.

In het afgelopen jaar zijn door het bestuur meerdere activiteiten ontplooid, waarbij het tot stand komen van ons nieuwe bijenpark een der hoogtepunten was. Ook werd met succes deelgenomen aan de Expositie NAZOMER-ZON op 4, 5, 6 en 7 sept. in de Trianthahal van de kunstbaan en werd weer een cursus Bijenteelt voor Beginners gehouden waaraan met goed gevolg door 16 cursisten werd deelgenomen. Verder werd een korfvlechtkursus georganiseerd en werden in samenwerking met enkele zusterorganisaties dia-avonden en een praatavond gehouden.

In het afgelopen jaar werden 12 nieuwe leden ingeschreven en telt de afdeling momenteel 118 leden waarvan 1 erefid en 3 jeugdleden en hebben zich voor 1976 3 nieuwe leden gemeld.

Uit het verslag van de penningmeester bleek een batig saldo aanwezig.

Bij de bestuursverkiezing werden de aftredende bestuursleden de heer S.J. Klootsema, J. H. Lubbers en P. Wijchman herkozen, terwijl in de plaats van de heer H. Siebers werd benoemd de heer E. Ruiter. Het staangeld in de bijenparken werd vastgesteld op f 2,— per volk.

Voor het komende verenigingsjaar wordt een cursus voor Gevorderden gehouden waarvoor zich 14 cursisten hebben gemeld, terwijl in februari '76 een cursus voor Beginners zal aanvangen. Verder staan weer een dia-avond en een lezing van de heer ir. J. J. Pettinga, Rijksbijenteelt Consulent, op het programma.

J. H. Lubbers, secr.

KRING APeldoORN

De kring Apeldoorn komt bijeen op vrijdag 30 januari a.s. te 19.45 uur in Hotel Prinsen Hoenderloscheweg 44, Ughelen.

Op veelvuldig verzoek zal de film „BIENHOUDEN MET SUCCES" weer worden vertoond, terwijl tevens de heer J. Duijvetter, verbonden aan het consulent-schap voor de Bijenteelt bereid is gevonden na de pauze een lezing te houden als toelichting op de vertoonde film en de keuring van honing op markten en tentoonstellingen ter sprake zal brengen.

Bestuur Kring Apeldoorn

Op de leeftijd van 84 jaar is ons op 18 maart 1975 overleden de heer

J. C. v. d. BERG

Voordat de heer v. d. Berg naar de Afd. Norg en later Assen kwam was hij vele jaren lid van de Afdeling Kampen en voor de jaren 1940-'45 meerdere jaren Hoofdbestuur-lid voor de groep Overijssel-West.

Met het klimmen der jaren heeft de heer v. d. Berg de teelt ingekrompen, maar afstand van zijn lievelingsdieren heeft hij nooit kunnen doen en zo is het gebleven tot dat de dood hem van ons wegreep.

De afd. Assen eerde hem in 1970 door het verlenen van het gouden insigne.

Met hem hebben wij een der oudste en deskundigste imkers verloren, die nooit een vergadering miste.

Hij ruste in vrede.

Bestuur afd. Assen

H.H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw
RUWE RAATWAS
rechtstreeks of in verenigingsverband
naar . . .

HONINGZEMERIJ
W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld

Desgewenst KUNSTRAAT terug.
U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.

Wij wensen U Prettige Feestdagen en een
VOORSPOEDIG 1976

Voor alles wat U nodig heeft voor de MODERNE BIJENTEELT kunnen wij U uit voorraad leveren. Wij noteren de laagste prijzen en de kwaliteit van het materiaal is niet te overtreffen.

H.H. Secretarissen:

Heeft U een afdelingsbestelling? Laat ons dan eens offerte maken.

Uw leden zullen U dankbaar zijn.

Tevens nog leverbaar enkele soorten honing.

Vraagt onze materialen en/of honingprijslijst even aan.

Wij wensen U Prettige Feestdagen en een
VOORSPOEDIG 1976

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & ZOON

Jubbega Friesland — Telefoon 05165 - 382

SIEGERLAND - HONINGSLINGERS

aangepast aan de Hollandse raammaat.

4 H raams Honingslinger f 280,—

met elektr. motor f 570,—

6 H raams Honingslinger f 365,—

met elektr. motor f 650,—

8 H raams Honingslinger f 405,—

met elektr. motor f 690,—

Elektro-motoren 70 Watt (met compleet
drijfwerk) f 385,—

Alleen-verkoop voor Nederland

„DE BIJENKORF" — Eemnes.

Tevens leveren wij alle IMKERSARTIKELEN

Zelfbedieningsmagazijn

„DE BIJENKORF"

Meentweg 103, Eemnes — Telefoon 02153 - 86704

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 4,50, elk woord meer 25 cent. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 84 68 01 van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Bij 10 keer plaatsen 10% korting. Inzendtermijn voor de 10e van de maand. De redactie aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud.

Wij kopen nog steeds PROPOLIS ook kleine hoeveelheden.
PROPOLISHANDEL DE IMMENHOF (L. J. B. van Geffen)
Het Vrije 29, Zierikzee, telefoon 01110 - 3847.

TE KOOP: een nieuwe 3-raams honingslinger. H. de Vries, Noord 42, Workum (Fr.), tel. 05151 - 1252.

TE KOOP: „ABC and XYZ of Beeculture", Standaardwerk uit U.S.A. Ruim 700 pag. voor f 40,—. Tel. 02159 - 12316.

TE KOOP: gebonden jaargangen 1947-1961 maandblad Bijenteelt; 1 ex. Grote Bijenboek. L. Hester, Boslaan 29, Zuidwolde D., tel. 05287 - 1747.

TE KOOP: Zuivere nederlandse fruit- linde en heidehoning. in emmers van 14 kg. J. W. Jansen, Ulftseweg 31, Silvolde, tel. 08350 - 4323.

GEPROLONGEERD: Patroon voor kussen met „imkerse-bleem" (Nederland met moer) in kruissteek (knopen) f 6,50 overmaken giro 86.87.88 Rabobank - Apeldoorn t.n.v. S. G. van de Esschert.

TE KOOP: enige 10-raams bijenkasten. H. J. Haagsma, Kerkpad 24, Haskerhorn. Tel. 05138-2703.